

مرور اخبار

ایران

رضا بیک ایمانوردی در گذشت

رضا بیک ایمانوردی بازیگر و تهیه کننده پیشین سینمای ایران در سن ۶۷ سالگی و به دلیل عارضه ربوی در آمریکا در گذشت.

بیک فعالیت در تئاتر را از ۲۲ سالگی آغاز کرد و در ۲۵ سالگی با بازی در فیلم فریاد نیمه شب وارد عرصه سینما شد و به یکی از پرکارترین بازیگران سینمای ایران مبدل گشت. وی شرکت در قریب به ۵۰ فیلم را در کارنامه حرفه ای خود ثبت کرده است.

او از سال ۱۳۶۴ ش. و پس از مدتی اقامت در آلمان راهی آمریکا شد و در آنجا اقامت گزید. وی در آخرین سال های عمر خود به حرفه رانندگی کامیون اشتغال داشت.

بیک ایمانوردی از بازیگران مشهور سینمای ایران در قبل از پیروزی انقلاب محسوب می شد که با وقوع رویدادهای سال ۱۳۵۷ ایران را ترک گفت.

مشمولان خارج از کشور نباید بابت معافیت پولی پرداخت کنند

مشمولان فوق دیپلم متولدین ۱۳۵۴ هم می توانند از معافیت رهبری استفاده کنند. سرتیپ کارگر معاون وظیفه عمومی نیروی انتظامی در یک گفتگوی اختصاصی با علی اصغر جمال خبرنگار اطلاعات با اعلام این خبر اظهار داشت: در پی درخواست سردار قالیباف فرمانده نیروی انتظامی و موافقت فرمانده معظم کل قوا مشمولان فوق دیپلم متولدین ۱۳۵۴ نیز می توانند از معافیت رهبری استفاده کنند.

ابلاغ بنه نمایندگی های کشوری و در پاسخ به سؤال خبرنگار اطلاعات که نمایندگی های ایران در کشورهای خارجی از دریافت بخشنامه مربوط به معافیت اظهار بی اطلاعی می کنند، گفت: دستورالعمل معافیت رهبری به وزارت امور خارجه ارسال شده است و آنها موظف هستند بنه نمایندگی های سیاسی آن در سراسر کشور ابلاغ کنند.

او افزود: تمام کسانی که در خارج از کشور هستند باید حضوراً یا توسط بستگان درجه اول که شامل پدر، مادر، برادر، خواهر و همسر یا فرزند آنها یا وکیل رسمی در داخل کشور می باشد، نسبت به دریافت دفترچه راهنمای خدمت وظیفه عمومی از مراکز پستی اقدام کنند و با کامل کردن و ارسال مدارک مورد نیاز که در این دفترچه ذکر شده برگه معافیت را دریافت کنند.

و همچنین نباید پرداخت سرتیپ کارگر درباره مشمولان غایب خارج از کشور گفت: آنها صرفاً برای تأیید مدارک تحصیلی خود باید به نمایندگی سیاسی مراجعه کنند و تمامی کسانی که در خارج از کشور هستند و مشمول این معافیت می شوند می توانند به راحتی وارد کشور شوند و نسبت به دریافت معافیت خود اقدام کنند. این معافیت شامل مشمولان غایب و سربازان فراری هم می شود. سرتیپ کارگر در مورد سؤال دیگر خبرنگار اطلاعات که آیا مشمولان خارج از کشور مشمول معافیت رهبری باید برای دریافت معافیت وجهی پرداخت کنند؟ گفت: فقط وجوه پستی و قانونی که در دفترچه مشخص شده است باید پرداخت شود. وی در مورد این شایعه که ایرانیان مقیم خارج از کشور برای استفاده از معافیت رهبری باید ۵ میلیون تومان بپردازند، اظهار داشت: وجهی که باید بپردازند مربوط به آن دسته از مشمولانی است که بخواهند از معافیت ارزی استفاده کنند و ربطی به مشمولان معافیت رهبری ندارد.

مشمولان داخلی و خارجی مدیر مشمولان ستاد کل نیروهای مسلح نیز عصر سه شنبه در یک نشست خبری اعلام کرد فرمان فرماندهی کل قوا درباره عفو عمومی مشمولان، تنها افراد غایب و فراری را شامل می شد، اما با اصلاحاتی که در این فرمان صورت گرفت، این عفو شامل مشمولان مشغول به تحصیل، مشغول به خدمت نظام وظیفه و همچنین مشمولان غایب و فراری در داخل و خارج از کشور نیز می شود. بر اساس آخرین اصلاحات بعمل آمده در فرمان عفو عمومی گروهی از مشمولان نظام وظیفه، کلیه مشمولان دیپلم، فوق دیپلم و لیسانس سالهای ۱۳۳۸ تا اسفند ۱۳۵۴ - مشمولان - فوق لیسانس سالهای ۱۳۳۴ تا پایان ۱۳۵۲ و همچنین مشمولان دکترا سالهای ۱۳۳۴ تا پایان ۱۳۵۰ و همچنین دکترای پزشکی و دامپزشکی ۱۳۲۸ تا پایان ۱۳۴۴، مشمول معافیت رهبری می شوند.

سرتیپ کمالی اضافه کرد: بر اساس این فرمان، تمامی مشمولان سنین فوق الذکر که تحت هر عنوان، خدمت وظیفه خود را انجام ندادند، از این تاریخ از خدمت دوره ضرورت معاف هستند. سرتیپ موسی کمالی مدیر مشمولان ستاد کل نیروهای مسلح درباره تغییر دیگر صورت گرفته در این فرمان، به اصلاح سن موالید با مدرک تحصیلی فوق دیپلم اشاره کرد و گفت: بر اساس فرمان اولیه، این افراد از ۱۳۳۸ تا ۱۳۵۲ معاف بودند که در اصلاحیه جدید، مشمولان سالهای ۱۳۳۸ تا پایان ۱۳۵۴ را شامل می شود.

سرتیپ کمالی درباره سومین تغییر در این فرمان به نوع کارت معافیت آنان اشاره کرد. وی گفت: در این فرمان به نوع کارت معافیت آنان اشاره کرد. وی گفت: در این فرمان به نوع کارت معافیت آنان اشاره کرد.

سرتیپ کمالی درباره سومین تغییر در این فرمان به نوع کارت معافیت آنان اشاره کرد. وی گفت: در این فرمان به نوع کارت معافیت آنان اشاره کرد.

جامعه ارمنی

ویگن دردوران، خواننده ارمنی ایرانی روز یکشنبه (بیست و ششم اکتبر) در آمریکا درگذشت

ویگن در طول بیش از نیم قرن بعضی از به یاد ماندنی ترین ترانه ها در تاریخ ایران را اجرا کرده است. او صدایی فوق العاده زیبا و دلنشین داشت.

برای بیشتر ایرانیان، چه پیر و چه جوان، ویگن یک خواننده افسانه ای بود. ویگن فعالیت موسیقی را در ۲۲ سالگی با خوانندگی در کافه رستوران باغ شمیران در تهران آغاز کرد اما شهرت واقعی او با خواندن ترانه مهتاب از رادیو ایران آغاز شد. او یکی از نخستین خواننده های ایران بود که با گیتار در صحنه ظاهر شد و ایرانیان او را به عنوان "سلطان جاز" می شناختند. ویگن خواننده ترانه های ماندگاری همچون ساقی، شاه دوما، سوگند، گل سرخ و لالایی به سلطان جاز ایران شهرت داشت.

ویگن در طول زندگی هنری اش بیش از ششصد ترانه اجرا کرد. بعضی از طرفدارانش او را با لویس پرسلو، خواننده مشهور آمریکایی، مقایسه می کردند. دکتر محمود خوشنم موسیقی شناس ایرانی می گوید: ویگن بی تردید از پایه گذاران شاخص موسیقی جاز و پاپ در ایران به شمار می رفت. بسیاری از ترانه سرایان و آهنگ سازان و خوانندگان، در ۴ دهه گذشته از سبک کارش الهام گرفتند. دکتر محمود خوشنم موسیقی شناس در مورد پیدایش موسیقی پاپ در ایران و نقش ویگن در آن میگوید: تاریخچه موسیقی پاپ بیش از چهل سال عمر ندارد. وی با اشاره به این که پاپ خوانهای اولیه بیشتر تحت تاثیر موسیقی جاز بودند، می گوید موسیقی شبه جاز خوانهای ایرانی به مرور و در سیر تکاملی خود به موسیقی پاپی که امروز می شناسیم، رسیده اند. ویگن یکی از پاپ - جاز خوانهای اولیه بود که صدای رسای خود را تا کنون حفظ کرده ویگن است که کارش را از کافه رستوران باغ شمیران در خیابان فردوسی تهران آغاز کرد و یکی از مشهورترین خوانندگان ایران شد.

عطاءالله خرم، آهنگساز نامدار ایران، ضمن اظهار ناراحتی شدید از این واقعه، می گوید که در قدیم و در هنگام همکاری با مرحوم صبا، به این نتیجه رسید که با الهام از موسیقی سنتی ایرانی، ترانه هایی ساخته شود که ریتم خارجی و پر تحرک داشته باشد تا جوانانی که به خاطر شور جوانی از موسیقی خارجی استقبال می کنند، به موسیقی ایرانی هم روی آورند. وی می گوید که ویگن تنها کسی بود که توانست این خواسته را عملی کند، با صدای رسایی که داشت، با آشنایی با ساز و درست خوانی. وی می افزاید که نزدیک ۵۰ سال می گذرد و هنوز کسی نتوانسته جای ویگن را بگیرد و تا پنجاه سال دگر هم کسی نمی تواند جای او را بگیرد. ویگن علاوه بر موسیقی در زمینه سینما نیز فعالیت داشته و در سالهای دهه های سی و چهل خورشیدی در چند فیلم سینمایی نقش آفریده بود.

او به طور مرتب در شهرهای اروپا و آمریکا برای مشتاقان بیشمارش کنسرت اجرا می کرد.

ویگن هفتاد و چهار سال پیش در هشتم آذر ۱۳۰۸ در شهر همدان در غرب ایران در خانواده نسبتاً فقیری متولد شد.

او گرچه از ارامنه ایران بود، ولی همه ایرانیان او را دوست داشتند و به او به عنوان یک ایرانی افتخار می کردند.

اگرچه بیشتر ترانه های ویگن به زبان فارسی بود ولی او به زبانهای دیگر و به خصوص زبان مادریش، ارمنی نیز می خواند.

میلیونها نفر از طرفداران ویگن او را به عنوان یکی از بزرگترین هنرمندان کشور به یاد خواهد داشت و اگرچه ویگن دیگر در میان طرفدارانش نیست اما یاد او بدون شک همچنان باقی خواهد ماند.

کمیته‌ی سری پنج نفره‌ی ویژه‌ی اهدای جایزه‌ی نوبل تا لحظه‌ی نهایی هیچ اشاره‌ی به برنده‌ی این جایزه نکرده بود.

ارمنستان

اجتماع ۳۷ روحانی بلند پایه در اجمیادزین مقدس

در رابطه با ۱۷۰۰-مین سالگرد بنیانگذاری کلیسای مادر اجمیادزین مقدس ۳۷ نفر از روحانیون بلند پایه کلیسای حواریون ارامنه (اسقف و اسقف اعظم) در آن اجتماع و در برنامه ویژه‌ی شرکت کرده‌اند. گارگین دوم رهبر مذهبی سراسری ارامنه اجتماع مستمر اسقف‌ها و اسقفهای اعظم کلیسای ارمنی را عکس العمل و برخورد هم‌ارزشی از بابت دعوت به دوئل‌های بعمل آمده نسبت به کلیسای حواریون ارامنه و حل مسائل موجود نامیده است.

شبکه سراسری تلویزیون ارمنستان ۸۲/۰۸/۰۶

روبرت کوچاریان استاندار آذربایجان شرقی و هیأت همراه را

بعضور پذیرفت

روبرت کوچاریان رئیس جمهور ارمنستان امروز هیأتی که به ریاست آقای محمد علی سبحان‌اللهی استاندار آذربایجان شرقی جمهوری اسلامی ایران به ارمنستان سفر نموده را بعضور پذیرفت. طی ملاقات به سطح بالای روابط سیاسی دو کشور و اینکه تثبیت مناسبات دو کشور برای پیشرفت منطقه مفید می‌باشد، اشاره شده است. گذشته از آن مسئله عمیق تر و گسترده تر نمودن همکاریهای بین استانی ارمنی - ایرانی نیز مورد بررسی قرار گرفته است. با مهم ارزیابی نمودن پیشرفت روابط دو جانبه که می‌تواند سود متقابل در بر داشته باشد به زمینه‌های کشاورزی، تولیدات، آموزش، مخابرات و حمل و نقل اشاره شده است. در ضمن دورنمای مناسبات اقتصادی دو جانبه نیز یکی از موضوعاتی بود که هنگام ملاقات به آن اشاره شد. با مثبت ارزیابی نمودن سطح تجاری دو کشور، روبرت کوچاریان پیرامون این موضوع که روابط تجاری به روابط عمیق و مستحکم اقتصادی تبدیل شود، اظهار تمایل نموده است. در ضمن به خط لوله ایران - ارمنستان، احداث تونل کاجاران، حمل و نقل ترانزیت و مسائل مربوط به امکانات مربوط به گسترش همکاریهای منطقه‌ای نیز اشاره شد.

شبکه تلویزیونی پروموس ۸۲/۰۷/۳۰

ملاقات آندرانیک مارکاریان با استاندار آذربایجان شرقی

آقای آندرانیک مارکاریان نخست وزیر جمهوری ارمنستان در تاریخ ۲۱ اکتبر آقای محمد علی سبحان‌اللهی استاندار آذربایجان شرقی و اعضای هیئت همراه را بعضور پذیرفته است. آقای آندرانیک مارکاریان طی گفتگو بر اهمیت خاص این استان هم‌مرز ایرانی برای توسعه روابط دو جانبه و همچنین از لحاظ گسترش همکاری اقتصادی و انتقال بار از جمله توسعه استانهای مرزی دو کشور تأکید کرده است. وی بعنوان نمونه تجربه بسیار موفقیت‌آمیز همکاری استانهای سیونیک ارمنستان و آذربایجان شرقی ایران را ذکر کرد.

آقای سبحان‌اللهی امکانات آذربایجان شرقی را به آقای مارکاریان ارائه نموده و تأکید کرده است که تمامی امکانات برای استفاده موفقیت‌آمیز از پتانسیل استان وجود دارند. مقام میهمان اظهار داشت، اگر چه برای اجرای ابتکارهای متقابلاً سودمند از جمله ابتکارهای مربوط به تجارت مرزی، انتقال ترانزیتی هنوز کارهای زیادی باید انجام شوند، اما وی آماده است هر آن چه را که به خود وی بستگی دارد جهت اجرای موفقیت‌آمیز آنها انجام دهد. آقای مارکاریان به نوبه خود اطمینان داد که دولت ارمنستان آماده است تمامی مسائلی را که طی کار بوجود می‌آیند سریعاً حل نماید.

رسپوبلیکا آرمینیا ۸۲/۰۷/۳۰

گوناگون

پزشکان ترکیه در مورد دستاوردهای ارمنستان در مبارزه با

بیماری ایدز

پزشکان ترکیه از دستاوردهای دانشمندان ارمنستان در مبارزه علیه بیماری ایدز استقبال کرده‌اند. ارمنستان اکنون چند سال است که داروی جدیدی برای خنثی‌سازی ویروس ایدز کشف کرده است. درمانگاه مخصوصی به نام "آرمینوکوم" مشغول تحقیق اثر این دارو می‌باشد. تاکنون گروهی از مبتلایان به این بیماری از ارمنستان، روسیه و دیگر کشورهای جهان در این درمانگاه مورد معالجه قرار می‌گیرند. پزشکان ترکیه تأکید کرده‌اند که داروی ارمنستان ویروس ایدز را در خون بیمار خنثی می‌سازد.

بخش فارسی رادیوی سراسری ارمنستان ۸۲/۰۸/۰۸

کرد و افزود: قرار بود در روی کارت این افرا دعنوان معافیت عفو رهبری، ذکر شود که این جمله نیز به دلیل اینکه این معافیت شامل مشمولان در حال خدمت نیز می‌شود، به معافیت رهبری اصلاح شد. مدیر مشمولان ستاد کل نیروهای مسلح در پاسخ به پرسش ایرنا در خصوص نحوه اقدام مشمولان این طرح که مقیم خارج هستند، نیز گفت: این افراد نیز می‌توانند شخصاً و یا توسط وکیل قانونی و یکی از بستگان درجه یک خود نسبت به تکمیل و ارسال مدارکشان اقدام کنند.

با تصویب نهایی طرح در مجلس: دوره خدمت سربازی کاهش

می‌یابد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز سه شنبه خود یک فوریت طرحی را به تصویب رساندند که در صورت تأیید نهایی آن، مدت دوره ضرورت خدمت وظیفه عمومی به ۸۱ ماه کاهش می‌یابد. این طرح که به امضای ۹۵ نماینده رسیده با عنوان طرح قانونی خدمت نظام وظیفه عمومی در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی مطرح شد. در صورت تصویب نهایی این طرح در زمان صلح به پیشنهاد شورای عالی امنیت ملی و تأیید فرماندهی کل قوا می‌توان دوره ضرورت را به کمتر از ۸۱ ماه تقلیل داد.

همچنین در زمان جنگ و بسیج نیروها با تصویب شورای عالی امنیت ملی و تأیید فرماندهی کل قوا خدمت دوره ضرورت برای کلیه مشمولان حداکثر به دوسال افزایش خواهد یافت.

در حال حاضر دوره ضرورت خدمت نظام وظیفه عمومی ۱۲ ماه است که این رقم در مناطق محروم به ۸۱ ماه کاهش می‌یابد. میر طاهر موسوی نماینده مردم کرج و عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در این باره گفت: قانون نظام وظیفه کنونی، همان قانونی است که ۰۸ سال قبل تصویب شده و با وجود ایجاد تغییراتی در برخی از مواد آن، کماکان ساختار و ویژگی‌های اولیه آن حفظ شده است.

وی قانون نظام وظیفه فعلی را ناموزون و غیر متعادل دانست و افزود: این قانون موجب احساس عدم تساوی و اتلاف و سرگردانی نیروهای جوان در کردیورهای نیروهای مسلح شده است. نماینده مردم کرج، وجود آمار غائبان نظام وظیفه را یکی از ضرورت‌های اصلاح قانون خدمت وظیفه عمومی دانست.

معافیت سربازان فراری مدیر مشمولان ستادکل نیروهای مسلح دیروز گفت: سربازان فراری مشمول عفو رهبری برای دریافت کارت معافیت، نیازی به مراجعه به یگانهای محل خدمت قبلی و تسویه حساب ندارند. سرتیپ موسی کمالی، افزود: این اقدام به منظور تسهیل در اجرای مصوبه مقام معظم رهبری در خصوص معافیت سربازان فراری مشمول صورت گرفته است. سردار کمالی خاطر نشان کرد: این افراد می‌توانند با مراجعه به مراکز پستی سراسر کشور و اخذ و تکمیل فرمهای مورد نظر و ارسال آن به حوزه‌های وظیفه عمومی، طبق جدول زمانبندی که از سوی معاونت وظیفه عمومی اعلام شده، کارت معافیت دریافت کنند.

وی پیش از این گفته بود که فرمان فرماندهی کل قوا درباره عفو عمومی مشمولان، تنها افراد غایب و فراری را شامل می‌شود، اما با اصلاحاتی که در این فرمان صورت گرفت، این عفو شامل مشمولان مشغول به تحصیل، مشغول به خدمت نظام وظیفه و نیز مشمولان غایب و فراری در داخل و خارج از کشور نیز شده است. براساس آخرین اصلاحات بعمل آمده در فرمان عفو عمومی گروهی از مشمولان نظام وظیفه، کلیه مشمولان دیپلم، فوق دیپلم و لیسانس سال‌های ۱۳۳۸ تا اسفند ۱۳۵۴ - مشمولان - فوق لیسانس سال‌های ۱۳۳۴ تا پایان ۱۳۵۲ و همچنین مشمولان دکترا سال‌های ۱۳۳۴ تا پایان ۱۳۵۰ و همچنین دکترای پزشکی و دامپزشکی ۱۳۲۸ تا پایان ۱۳۴۴، مشمول معافیت رهبری می‌شوند. براساس این فرمان، تمامی مشمولان سنین فوق‌الذکر که تحت هر عنوان، خدمت وظیفه خود را انجام ندادند، از این تاریخ از خدمت دوره ضرورت معاف هستند.

شیرین عبادی برنده جایزه صلح نوبل شد

شیرین عبادی، وکیل و نویسنده‌ی ایرانی که نوشته‌هایش را در موضوعاتی مانند حقوق بشر و مبارزه برای احقاق حقوق زنان و کودکان معطوف کرده، جایزه‌ی صلح نوبل سال ۲۰۰۳ را به خود اختصاص داد.

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، کمیته‌ی نروژی نوبل در بیانیه‌ی خود در این باره اعلام کرد: شیرین عبادی به عنوان یک وکیل و نویسنده و یک فعال همواره به روشنی با قاطعیت فراتر از مرزهای ایران سخن گفته است.

امثال و حکم

مطالب این بخش از کتاب "ریشه های تاریخی امثال و حکم" تألیف زنده یاد مهدی پرتوی آملی گرفته شده است.

از آسمان افتاد

این مثل در مورد افرادی که به قدرت و زورمندی خود می بالند به کار می رود. فی المثل فلان کردن کلفت به اتکای نفوذ و نفوذش مالی را به زور تصرف کند و به هیچ وجه حاضر به خلع ید و استرداد ملک و مال مغضوبه نشود. عبارتی که می تواند معرف اخلاق و روحیات این طبقه از مردم واقع شود این جمله است که در مورد اینها گفته می شود:

مثل اینکه آقا از آسمان افتاده

این مثل مربوط به عصر و زمان قاجاریه است که چند واقعه جالب و آموزنده آن را بر سر زبانها انداخته است:

حجة الاسلام حاجی سید محمد باقر شفتی، عالم و فقیه عالیقدر شیعیان در عصر فتحعلی شاه و محمد شاه قاجار در اصفهان سکونت داشت. مطالعه تاریخچه زندگی این مرد بزرگوار از زمان طلبگی و فقر و ناداری در نجف اشرف، که غالباً از شدت جوع و گرسنگی غش می کرد، تا زمان مراجعت و مرجعیت در اصفهان و چگونگی ثروتمند شدن، که از رهگذر خوراندن و سیر گردانیدن سگی گرگین و توله هایش که گرسنگی آنها را بر گرسنگی خود و اهل و عیالش مقدم داشته، به دست آمده است؛ جداً خواندنی و آموزنده است. سید شفتی در مرافعات، بسیار دقیق بود و طول می داد به قسمی که بعضی از مرافعاتش بیش از یک سال هم طول می کشید تا حقیقت مطلب به دستش آید. تدبیر و فراست او در امر قضا و مرافعات به منظور کشف حقیقت زیاده از آن است که در این مقاله آید. از جمله مرافعاتش به اقتضای مقال این بود که به گفته میرزا محمد تنکابنی:

زنی خدمت آن جناب رسید و عرض کرد کدخدای فلان قریه ملک صغار مرا غضب کرده. کدخدا را حاضر کردند. او منکر برآمده و چهارده حکم از چهارده قاضی اصفهان گرفته و در همه مجالس آن زن را جواب گفته سید (حجة الاسلام شفتی را سید می نامند و مسجد سید در اصفهان از بناهای اوست) آن احکام را ملاحظه کرد و آن نوشتجات را پیش روی خود بالای هم گذاشته، پس به آن زن گفت که: "کدخدا مرد درستی است و سخن بقاعده می گوید!" آن زن شروع به الحاح و آه و ناله نمود. سید به مرافعات دیگر اشتغال فرمود و در میان مرافعات پرسید که: "ای کدخدا، مگر تو این ملک را خریده ای؟" گفت: "نه، مگر در مالکیت خریدن لازم است؟" سید گفت: "نه، ضروری نیست." باز مشغول سایر مرافعات شد. در آن اثنا از کدخدا پرسید که: "این ملک از باب صلح یا وصیت به شما رسیده؟" گفت: "نه، مگر در مالکیت اینگونه انتقال شرط است؟" سید فرمود: "نه." پس در اثنای مرافعات یک یک از نواقل شرعیه را نام برد و آن شخص همه را نفی کرده اقرار بر عدم آنها نمود. سید گفت: "پس به چه سبب این ملک به تو انتقال یافته؟" گفت که: "سببی نمی خواهد. از آسمان سوراخی پدید آمده و به گردن می افتاده." سید فرمود: "چرا از آسمان برای من ملک نمی آید؟ برو ملک صغار این زن را رد کن که تو غاصبی." پس سید آن چهارده حکم را درید و به خواهش آن زن حکمی به کدخدای قریه خود نوشت که: آن ملک را گرفته تسلیم آن زن نموده باش... اما واقعه دیگری که در زمان ناصرالدین شاه قاجار اتفاق افتاده به شرح زیر است:

محمد ابراهیم خان معمار باشی ملقب به وزیر نظام که مردی بسیار هشیار و زیرک بود از طرف کامران میرزا نایب السلطنه (وزیر جنگ ناصرالدین شاه) مدتی حکومت تهران را بر عهده داشت. در طول مدت حکومتش شهر تهران در نهایت نظم و آرامش بود. با مجازاتهای سختی که برای خاطیان و متخلفان وضع کرده بود، هیچ کس یارای دم زدن نداشت و تهرانیها از آرامش و آسایش کامل برخوردار بودند.

روزی یکی از اهالی تهران به وزیر نظام شکایت کرد که چون عازم زیارت مشهد بودم، خانه ام را برای حفاظت و نگاهداری به فلان روضه خوان دادم. اکنون که با خانواده ام از مشهد مراجعت کردم مرا به خانه راه نمی دهد. حرفش این است که متصرفم و تصرف قاطعترین دلیل مالکیت است. هر کس ادعایی دارد برود اثبات کند! وزیر نظام بر صحت ادعای شاکی یقین حاصل کرد و روضه خوان غاصب را احضار نمود تا اسناد و مدارک تملک را ارائه

نماید. غاصب شانه بالا انداخت و گفت: "دلیل و مدرک لازم ندارد، خانه مال من است زیرا متصرفم." حاکم گفت: "در تصرف تو بحثی نیست، فقط می خواهم بدانم که چگونه آن را تصرف کردی؟" غاصب مورد بحث که خیال می کرد وزیر نظام از صدای کلفت و اظهارات مقفی و مسجع و دلیل تصرفش حساب می برد با کمال بی پروایی جواب داد: "از آسمان افتادم توی خانه و متصرفم. از متصرف مدرک نمی خواهند."

وزیر نظام دیگر تأمل را جایز ندید و فرمان داد آن روحانی نما را همان جا به چوب بستند و آن قدر شلاق زدند تا از هوش رفت. آنگاه به ذبحق بودن مدعی حکم داد و به غاصب پس از به هوش آمدن چنین گفت: "هیچ میدانی که چرا به این شدت مجازات شدی؟ خواستم به هوش باشی و بعد از این هر وقت خواستی به از آسمان بیفتی، به خانه خودت بیفتی نه خانه مردم! چرا باید این گونه افکار، آن هم نزد امثال شما باشد؟"

با توجه به این دو واقعه و واقعه ای که مرحوم محسن صدر - صدراشراف - به میرزا عبدالوهاب خان آصف الدوله نسبت می دهد؛ پیداست که به مصداق "الفضل للمقدم"، ریشه تاریخی عبارت از آسمان افتادن را از مرافعه حجة الاسلام حاجی سید محمد باقر شفتی در اصفهان باید دانست که اصولاً معتقد بود قاضی علاوه بر اطلاعات فقهی باید فراست داشته باشد در حالی که وزیر نظام و آصف الدوله را از باب مقایسه چنان فراستی نبوده است.

نگاهی به جغرافیای تاریخی و تاریخ آرتساخ

(بخش ۱۲)

ا.گرمایک

رویدادهای آرتساخ (قرباغ) در سالهای ۱۹۲۳-۱۹۱۷

شماری از فعالان حزب بلشویک و حکومت شوروی (س. کیروف، س. ارچینیکدزه، گ. چیچرین، ب. لگران، آلکساندر میاسنیکیان و دیگران)، متصفانه معتقد بودند که قرباغ، زانگور، نخجوان و دیگر نواحی ارمنی نشین از نظر تاریخی بخش جدایی ناپذیر ارمنستان را تشکیل می دهند و در نتیجه باید مجدداً با آن متحد شوند. در این خصوص، گ. چیچرین کمیسر امور خارجی جمهوری روسیه قاطعانه عمل می کرد. او ۲۱ ژوئن ۱۹۲۰ در برابر این پرسش لنین که "آیا امکان دارد کار را با نریمانف به صلح و آرامش منتهی ساخت؟" پاسخ داد: "قرباغ زیستگاه بومی ارمنیان است" چند روز پیش از آن در ۱۹ ژوئن، چیچرین در تلگراف خود به ارچینیکدزه می نویسد: "قرباغ، زانگور، شوشی، نخجوان و جلفا نباید به ارمنستان و آذربایجان ملحق شوند بلکه باید تحت نظارت ارتش روسیه قرار گیرند و در آنجا شوراهایی پدید آیند زیرا تصمیمی غیر از این باعث شکست سیاست صلح ما خواهد شد [۱]. چیچرین برای توجیه این نقطه نظر در تلگرامی که به تاریخ ۷ ژوئیه برای آ. اوهانجانیان وزیر امور خارجه ارمنستان ارسال کرده بود چنین نوشته است: "چنان شرایطی ایجاد می شود که جو و محیط مناسب را برای بررسی بی طرفانه و آرام مسائل و اختلافات ارضی فراهم خواهد ساخت [۲]. نریمانف تصمیم نداشت از سیاست پان ترکیستی خود دست بردارد. چیچرین با مطرح ساختن اتهام ایجاد "جو متشنج و نومیدانه" در مذاکره تلفنی خود با نماینده آذربایجان در گرجستان، در ژوئیه ۱۹۲۰ درخواست انجام اقدامات اضطراری در قبال ارمنیان ساکن سرزمین مورد اختلاف را مطرح می سازد تا وی بتواند به نفع الحاق آذربایجان فکر کند. سفیر جمهوری ارمنستان در بساکو در گزارش خود به دولت متبوع خود در ۹ اوت ۱۹۲۰ راجع به این امر مشخصاً سخن گفته است. او می نویسد که نریمانف "حتی رفتاری در شأن قوم تاتی از خود نشان نمی دهد" و او "بگونه ای بسیار آشکار دیدگاههای ضد ارمنی خود را بروز می دهد و حتی تلاش نمی کند حرمت این امر حتی به صورت ظاهری حفظ گردد. او اغلب فراموش می کند که یک کمونیست است و ماهیت ملی ترکی خود را بطور مشخص به نمایش می گذارد. بدون شک، دیگران کمونیست تر و انترناسیونالیست تر از او نیستند لیکن دیدگاهها و نظرات باطنی خود را به این روشنی بیان نمی کنند [۳]."

به خاطر محکومیت و جلوگیری از سیاست اشغالگرانه آذربایجان شوروی است که چیچرین، در تاریخ ۲۹ ژوئن ۱۹۲۰ خطاب به لنین چنین نوشته است: "روند جدید امور باید انعکاس خود را بر طرحهای ما در ماوراء قفقاز بیابد و ما را بر آن دارد که در قبال برنامه های تجاوزگرانه ارچینیکدزه، مدیوانی و نریمانف محتاطانه عمل کنیم. این رفقا در ابتدا مترصد بودند با توسل به زور اسلحه نظام شوروی را در

می دانیم که اسد کارایف (قرایف) کارگزار نریمانف که در تابستان سال ۱۹۲۰ برای مدتی کوتاه به عنوان رئیس کمیته انقلابی قزاقستان کار کرده بود، در نامه‌ای خطاب به کمیته انقلابی زانگور اعتراف می‌کرد که خود با ۲۰۰ میلیون روبل پول دریافتی از مقامات آذربایجان باید به شخصیت‌های ارمنی رشوه دهد و توسط آنها فعالیت‌های دفاعی ارمنیان قزاق و زانگور را دچار شکست کند. او چنین ابراز نظر می‌کرد که بایستی "بشر دوستی" را کنار گذاشت زیرا که "توسط آن نمی‌توان دولت بر پا کرد و سرزمینها را اشغال نمود". همانگونه که به روشنی از این اعترافات پیدا است، رهبران آذربایجان روش‌ها و چگونگی عملکرد ترک و تاتار را بسیار نیک فرا گرفته بودند.

در آن روزهای بحرانی ارمنیان، ترکیه کمال آتاترک دست به یک اقدام زد که هدف آن کمک به مقامات آذربایجانی به منظور حل مسئله نخجوان، زانگور و آرتساخ به نفع خودشان بود. در پایان ماه سپتامبر ۱۹۲۰ ارتش ترکیه با نقض پیمان سور به خاک ارمنستان تعرض کرد و در مسیر خود مرگ و ویرانی برای ارمنیان به ارمغان آورد.

روسیه شوروی در این اوضاع نقش میانجیگری را عهده دار شد و چنانکه از نامه چیچرین به لگران بتاریخ ۵ نوامبر ۱۹۲۰ بر می‌آید، آنها نمی‌دانستند ترکیه به چه منظوری ارمنستان را مورد هجوم قرار داده بود.

م. ناخارادزه نماینده دیپلماتیک گرجستان منشویکی در مسکو نیز در تلگرافی برای دولت متبوع خود به تاریخ ۱۹ اکتبر ۱۹۲۰ همین نظر را ابراز کرده است. این اعلامیه ترکیه که آنها مترصد نجات خلق ارمن از دست داشناک‌ها بودند احتمالاً بسیاری از افراد را دچار توهم کرده بود. بیاد آوریم دژخیمان ترک را که وارد ارمنستان شده بودند خود را به عنوان "سرخ‌های" برخوردار از عقاید و افکار نو نشان می‌دادند. کارابگیر (قره بکر-م). دژخیم هنگ‌های "سرخ" (کمونیست-م). عساکر را رهبری می‌کرد. پی بردن به ارتباط سیاسی نریمانف و ترکیه در قبال ارمنستان کار دشواری نیست. نریمانف تلاش می‌کرد با کمک به اصطلاح "ترکان سرخ" (منظور ترکان کمونیست -م). بطور قطع مناطق نخجوان، شنارور - دارالایگاز، زانگور و آرتساخ را تصاحب کند.

چنانکه می‌دانیم مصطفی کمال در نخستین پیام ارسالی خود به مسکو در اول ژوئن ۱۹۲۰ در خواست تحویل طلا، اسلحه و مهمات به بهانه مبارزه با آنتانت در جبهه غربی را مطرح نمود و این درخواست کمال به نتیجه مطلوبی رسید. نیروهای مسلح جمهوری ارمنستان توان لازم برای مقاومت در برابر ترکان در حال پیشروی را نداشتند.

این روزهای بی‌نهایت وخیم با استقرار نظام شوروی در ارمنستان به تاریخ ۲۹ نوامبر ۱۹۲۰ به پایان رسید و بحث و بررسی مسئله آرتساخ پس از آن وارد مرحله نوینی گردید. اهالی آرتساخ در نامه‌ها و تلگرامهایی که به کمیته انقلاب ارمنستان ارسال می‌کردند، اظهار امیدواری می‌کردند که مبارزات سه ساله آنها سرانجام با استقرار نظام شوروی در ارمنستان به موفقیت نایل خواهد گردید و آرزوی پیوستن آرتساخ به مام میهن به واقعیت بدل می‌شود.

زمانی که اخبار مربوط به استقرار نظام شوروی در ارمنستان به باکو رسید، در جلسه مشترک بوری سیاسی و سازمانی کمیته مرکزی حزب کمونیست آذربایجان در تاریخ ۳۰ نوامبر، تصمیم گرفته شد به نریمانف رئیس کمیته انقلابی آذربایجان ماموریت داده شود به نام کمیته انقلابی اعلامیه‌ای تهیه و انتشار دهد و طی آن متذکر گردد که کلیه اختلافات ارضی بین آذربایجان شوروی و ارمنستان شوروی پایان می‌پذیرد. در این مصوبه آمده بود: "دولت کارگران و کشاورزان آذربایجان با دریافت خبر مسرت بخش اعلام جمهوری شوروی سوسیالیستی ارمنستان به نام روستائیان قیامگر، به این پیروزی خلق برادر درود می‌فرستد. از امروز، بحث‌ها و اختلافات ارضی میان ارمنستان و آذربایجان خاتمه یافته اعلام می‌شوند. قزاقستان، زانگور و نخجوان به عنوان بخشی از جمهوری شوروی سوسیالیستی ارمنستان به شمار می‌روند."

[1] همانجا، ۵، ۲، ۶، شماره ۱۹

[2] همانجا، ۱۱، شماره ۱۳

[3] آرشیو دولتی، ۴، ۱، ۲۰۰، شماره ۱۷.

گرجستان و ارمنستان بر قرار کنند ولی زمانی که کمیته مرکزی ما این امر را رد کرد شدیداً نا امید شدند". کمیسر امور خارجه سپس متذکر می‌شود که نریمانف از تاکتیک تعرضی خود در قبال گرجستان و ارمنستان دست بر نمی‌دارد. او چنین ادامه می‌دهد: "آخرین مرحله این بحران، مطرح شدن تقاضاهای آذربایجان در مورد مناطق وسیعی بود که همیشه به ارمنستان تعلق داشتند و عملاً در دست جمهوری ارمنستان قرار دارند. دولت آذربایجان خواستار مناطق قزاق، زانگور، شنارور - دارالایگاز همچنین نخجوان، اردوید و جلفا است. بخش اعظم این مناطق عملاً در دست جمهوری ارمنستان قرار دارد". چیچرین کتمان نمی‌کند که نریمانف قصد داشت این مناطق را توسط ارتش شوروی تصرف کند. در واقع چنین نیز شد و آرتساخ به وسیله سپاه ۱۱ تصرف شد. کمیسر امور خارجه معتقد بود که "نمی‌توان بخشی از قلمرو ارمنستان را اشغال کرده آن را به آذربایجان ملحق ساخت، این امر به معنی قائل شدن ماهیت فریبکارانه برای سیاست شرقی ما است... بویژه آنکه اعمال این سیاست در قبال ارمنستان ضربه شدیدی بر پیکر کمونیسم وارد خواهد کرد".

چیچرین در تلگراف خود به ارجنیک‌دزه به تاریخ ۹ ژوئیه چنین متذکر می‌شود: "بارها به ما اعلام کرده بودند که گویا حفظ قزاق و زانگور تحت حکومت ما به جای الحاق آنها به آذربایجان، حکومت شوروی را در باکو سرنگون خواهد کرد. لطفاً بطور روشن و واضح گزارش دهید که مسئله چیست؟ اگر مسئله حمایت از تمایلات اشغالگرانه ملی گرایان افراطی مسلمان است، باید بگویم که این سیاست ناپسندی است و ما با اعمال چنین سیاستی باعث رشد و رونق احساسات ملی گرایانه خواهیم شد و بنابراین با مساواتی‌ها برابر می‌شویم و در نتیجه به آنان کمک کرده‌ایم...".

بوری سیاسی کمیته مرکزی حزب کمونیست (بلشویک) روسیه با در دست داشتن چنین مدارک انکار ناپذیری در روز ۷ ژوئیه ۱۹۲۰ تصمیمی درباره سیاست خود در خصوص قفقاز اتخاذ کرد. مطابق با ماده هشتم این مصوبه یا فرمان به کمیته‌های فعال قفقاز مسئولیت داده می‌شد تا به ساکنان مناطق تحت اشغال ارتش سرخ توضیح دهند و آنها را قانع سازند که این اقدامات ماهیت موقتی دارد و هدف آنها جلوگیری از خونریزی‌های قومی است و مسئله تعلق سرزمین‌ها را یک کمیسیون مختلط که به خواست و اراده اقوام ساکن در این مناطق تشکیل می‌گردد، حل و فصل خواهد شد. پس به روشنی و وضوح مسئله حمایت از اصل حق تعیین سرنوشت ملل مطرح شده بود و تنها اجرای عادلانه این امر و تصمیم مهم باقی مانده بود.

با این حال رهبری آذربایجان به ریاست نریمانف این مصوبه و فرمان را خنثی کرد. او با استفاده از تمام امکانات تبلیغاتی ممکن تلاش می‌کرد این امر را بقبولاند که گویا قزاق از دیر باز سرزمین متعلق به آذربایجان بوده است، زیرا که از نظر اقتصادی با دشت قزاق و سایر نواحی جمهوری بویژه صنعت باکو ارتباط ناگسستی دارد، و بنابراین جدایی آن از آذربایجان غیر ممکن است. همین امر را د. گولیف (قلی اف-م). مورخ نیز مورد تاکید قرار می‌دهد و سعی می‌کند ادعاهای رهبران جمهوری را در مورد قزاق توجیه نماید ولی چون مطلب دیگری برای تحکیم این امر پیدا نمی‌کند به عامل اقتصادی متوسل می‌شود. بنظر شخص اخیر، الحاق قزاق به ارمنستان توسعه نیافته از نظر اقتصادی صحیح نیست زیرا کشور اخیر قادر نخواهد بود به قزاق ویران شده کمک کند تا اقتصاد خود را باز سازی نماید. اکنون گولیف‌ها با کنار نهادن حق تعیین سرنوشت ملی مسایل اجتماعی را در اهمیت اول قرار می‌دهند. هر گاه مسئله به نخجوان مربوط می‌شود همین مسایل اجتماعی فراموش می‌گردد و ویژگی اکثریت ملی ساکنان مطرح می‌شود. روز ۱۰ اوت ۱۹۲۰ (یعنی روزی که پیمان سور امضاء شد) میان روسیه شوروی و جمهوری ارمنستان توافقنامه‌ای امضاء شد که بر پایه آن ارتش شوروی مناطق مورد منازعه قزاق کوهستانی، زانگور و نخجوان را تصرف می‌کنند تا در آینده بطور قطعی سرنوشت آنها تعیین شود.

در همین اثنا، رهبران آذربایجان یعنی نریمانف و دیگران پیگیرانه سیاست فریبکارانه‌ای را به اجرا در می‌آوردند. بدون هیچ گونه آشوب و سروصدا تقریباً تمام موقعیت‌های رهبری و مناصب آرتساخ به آذربایجانی‌ها محول می‌شد. چند امر در تحقق این مسئله موثر بود. در آن زمان پهنه آرتساخ تاریخی به مناطق جرابرد، شوشی و جوائشیر تقسیم شده بود که تا رودهای ارس و کورا امتداد می‌یافتند. بدین ترتیب قسمت کوهستانی و دشت این سرزمین یک قلمرو واحد را تشکیل می‌داد که ارمنیان آرتساخ نمی‌توانستند اکثریت قومی خود را داشته باشند. از دیگر سو سیاست نریمانف در قبال قزاق کوهستانی مورد حمایت آ. میکویان، ل. میرزویان، ه. نازارتیان، آ.آراگیوزیان و دیگر فعالان غیر دور اندیش ارمنی قرار داشت.

گروه نریمانف از بکارگیری روش ارتشاء، تهدید و ترور و شیوه‌های ناپسند دیگر دریغ نمی‌کرد.